

SÈRIE 1**Per a totes les preguntes.**

Tal com consta als Criteris Generals, la prova d'Història ha de servir tant perquè l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la pròpia reflexió sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, sobre la base de les competències i els coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector valoraran tant la maduresa de l'alumnat a l'hora d'elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, es tendirà a valorar positivament allò que l'alumnat hagi aportat més que a restar allò que no hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris Generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diferents subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a l'homogeneïtzació dels resultats d'aquesta. Tenen caràcter **orientatiu, així doncs, perquè l'alumnat obtingui la màxima puntuació no cal haver reproduït tots els continguts que consten de manera completa**.

Igualment, el fet que les respostes de les **preguntes número 2**, especialment quan siguin del tipus *Compareu* o d'altres, no siguin tan extenses com les del tipus *Expliqueu* no ha d'impedir en absolut que obtinguin la màxima qualificació.

En canvi, en la correcció de les **preguntes 1** la tasca de correcció i puntuació ha de seguir específicament els Criteris Generals en tot allò referit a la classificació de fonts, enquadrament cronològics i d'altres.

OPCIÓ A**Exercici 1****Pregunta 1**

- a)** Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en un text que forma part del llibre *La tradició catalana*, de 1892, que tracta del catalanisme conservador i del qual és autor el bisbe de Vic Josep Torras i Bages (0,50 punts).

- b)** Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la primera etapa de la Restauració (1875-1898) durant la qual, a Catalunya, prengué embranzida el catalanisme (0,75 punts).

- c)** Expliqueu DUES de les idees que conté la font. [1 punt]

L'alumnat ha d'explicar-ne dues d'entre les que apareixen, que són: "que l'esperit humà és essencialment cristià"; que la religió cristiana és "la religió universal de la humanitat destinada a regnar en totes les races"; que l'Església pot ser regionalista; que ho és per ser "eterna"; i que els Estats són contingents, mentre que les nacions no (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a)** Expliqueu els dos grans corrents del catalanisme durant la Restauració i les figures del bisbe Torras i Bages i de Valentí Almirall. Expliqueu també els fets principals del catalanisme fins al lliurament del Memorial de Greuges, sense explicar aquest darrer fet. [2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar què va ser el "vigatanisme", la figura del bisbe Torras i Bages i la seva obra principal, *La tradició catalana*, on definí un catalanisme de caire catòlic i conservador basat en la religió, la família i la propietat; igualment hauria d'explicar qui va ser Valentí Almirall, la seva evolució des del federalisme fins al catalanisme progressista, i el seu principal llibre *Lo catalanisme*, de 1886; així com actuacions com la reunió del Primer Congrés Catalanista (1880) i la creació del Centre Català (1882) (2,50 punts).

- b)** Expliqueu els fets principals del catalanisme començant pel lliurament del Memorial de Greuges i fins al 1900. [2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar el Memorial de Greuges (1885), els seus orígens, contingut i lliurament al rei Alfons XII; la campanya en defensa del Dret Civil català de 1889 (1,25 punts); la formació de la Unió Catalanista i la seva realització fonamental, les Bases de Manresa de 1892, explicant quin tipus d'Estat proposava, així com altres actuacions com el Missatge de la Reina Regent de 1888 (1,25 punts).

Exercici 2**Pregunta 1**

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia de la portada del diari *La Vanguardia Española*, o la portada del mateix diari (0,25 punts) del 26 de gener de 1977, referida als assassinats d'Atocha del 24 de gener anterior (0,50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font en l'etapa de la Transició cap a la Democràcia, en concret a principis de 1977, cinc mesos abans de les primeres eleccions democràtiques i durant la presidència d'Adolfo Suárez (0,75 punts).

c) Comenteu el text següent, extret de la font: *SALVAJE ASESINATO COLECTIVO EN MADRID. ATAQUE CON METRALLITAS AL DESPACHO DE ABOGADOS LABORALISTAS. CINCO MUERTOS Y CINCO HERIDOS GRAVÍSIMOS, BALANCE PROVISIONAL. Cinco muertos y cinco heridos gravísimos es el balance de víctimas, a la hora de cerrar esta página, del asesinato realizado por dos individuos armados con metralletas contra el despacho de un abogado laboralista, situado en la calle de Atocha, 55, de Madrid, anteanoche, a las veintitrés horas. El suceso, que ha causado indignación y estupor en nuestra nación, fue condenado en el curso de la conferencia de prensa celebrada en el Colegio de Abogados de la citada capital [...] durante la cual el señor Pedrol Rius, presidente del Consejo de la Abogacía, ante los seiscientos letrados reunidos, dijo: Este asesinato sin precedentes no es sólo un ataque a los abogados sino a la libertad de defensa, sin la que no existe el Estado de derecho ni la libertad.* [1 punt]

Cal que l'alumnat comentï els fets relatats –la mort de cinc advocats laboralistes i les greus ferides a cinc més metrallats al seu despatx–; la reunió de sis-cents lletrats al Col·legi d'Advocats de Madrid; i les paraules de Pedrol Rius en pro de la llibertat de defensa en tant que imprescindible en un Estat de dret (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la gestió del president Adolfo Suárez i els fets més destacats ocorreguts entre el seu nomenament i les eleccions del 15 de juny de 1977. Comenteu també els resultats d'aquestes eleccions. [2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar les circumstàncies de la designació de Suárez el juliol de 1976, la repressió, l'elaboració de la Llei de reforma política, el referèndum, el terrorisme d'ETA i el dels GRAPO (1,25 punts); l'oposició democràtica i els moviments de protesta obrera, estudiantil i veïnal; els organismes unitaris; la legalització del PCE i l'amnistia. Les eleccions del 15 de juny i els seus resultats, amb el triomf de la UCD, la segona posició del PSOE i la resta de resultats rellevants, i la continuació de Suárez com a president del govern (1,25 punts).

b) Expliqueu les característiques principals de la Constitució de 1978 i els fets més destacats la política espanyola, des de l'aprovació de la Constitució fins a la dimissió d'Adolfo Suárez com a president del Govern el gener de 1981. [2,5 punts]

L'alumnat hauria de fer esment al caràcter monàrquic de la Constitució, a la definició que fa d'Espanya, al seu caràcter bicameral; al títol VIII que regula el dret a l'autonomia i als drets fonamentals (1,25 punts); a la segona victòria de la UCD i de Suárez en les eleccions de 1979; a les eleccions municipals; a la continuació del terrorisme; a la qüestió militar, i a les tensions internes dins UCD que portaren a la dimissió de Suárez (1,25 punts).

OPCIO B**Exercici 1****Pregunta 1**

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en dos reials decrets de la reina María Cristina del 27 de novembre de 1885, publicats a *La Gaceta de Madrid*, on s'accepta la dimissió d'un president del consell de ministres –Cánovas del Castillo– i s'anomena un altre –Sagasta– (0,50 punts).

b) Digues quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï els decrets durant la primera part de la Restauració (1875-1898), durant la Regència de Maria Cristina (0,75 punts).

c) Comenteu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat comenti el primer decret en tant que acceptació per la reina de la dimissió del president del Consell de Ministres Cánovas del Castillo i d'expressió de la seva satisfacció per la tasca de govern realitzada; i el segon decret, en tant que de nomenament de Sagasta, fins aleshores diputat a les Corts, com a nou president (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu el sistema polític de la Restauració fins a la crisi de 1898, sense explicar aquesta crisi. Feu referència a la Constitució de 1876, als dos partits principals i als líders d'aquests partits, al torn pacífic, al caciquisme i la corrupció política. [2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar les característiques principals de la Constitució de 1876 (Corts bicamerals, confessionalitat de l'Estat, el rei com a cap de l'Exèrcit, etc); els dos partits principals: el Conservador i el Liberal, i els seus dos líders: Cánovas del Castillo i Sagasta. Els conservadors amb major pes entre les classes altes i més preocupats per l'ordre públic, la protecció de l'Església i el conservadorisme en general; i els segons amb una base de classes mitjanes i més preocupats per les llibertats individuals (1,25 punts); hauria igualment d'explicar com funcionava el sistema del torn pacífic, el caciquisme i la tergiversació que això significava del sistema democràtic; la corrupció política –amb les tupinades i el “encasillado”– (1,25 punts).

b) Expliqueu la guerra Hispanonord-americana, la pèrdua de les colònies de 1898 i la crisi del sistema de la Restauració; i feu esment també del Regeneracionisme. [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar les causes, esdeveniments i fets d'armes de la guerra a les colònies americanes i a les Filipines; la Pau de París; l'impacte de la pèrdua de les colònies de 1898 sobre la societat i l'opinió espanyoles (1 punt); el regeneracionisme, els polítics que l'adoptaren i els governs que formaren, fent esment a Silvela, Maura i Canalejas, llurs actuacions i la contestació que reberen; hauria d'explicar igualment l'evolució del regionalisme i del republicanisme, així com la Solidaritat Catalana, la qüestió del Marroc i la Setmana Tràgica (1,5 punts).

Exercici 2**Pregunta 1**

- a)** Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell (0,25 punts) de propaganda política del bàndol republicà, en concret del PSU i la UGT, obra de Carles Fontseré, del Sindicat de Dibuixants Professionals, del 1936 (0,50 punts).

- b)** Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Guerra Civil (1936-1939) a Catalunya (0,75 punts).

- c)** Descriviu i comenteu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat descrigui el cartell de propaganda política del bàndol republicà destacant en primer lloc el lema que conté: "Dones! Trebal·leu per als germans del front"; en segon lloc, els acrònims polítics PSU i UGT; i en tercer lloc les imatges, en concret una dona fent mitja i un soldat fent guàrdia durant la nit, relacionant-les en el sentit de la crida a les dones a confeccionar peces d'abric per als combatents del front (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a)** Expliqueu l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, i també la repressió i la situació política i econòmica que s'hi va viure fins als Fets de Maig de 1937, sense explicar aquests fets. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el fracàs del cop a Catalunya després de les lluites als carrers de Barcelona; la dualitat de poders entre el Govern de la Generalitat i el Comitè de Milícies Antifeixistes, així com la progressiva recuperació del poder per la Generalitat amb el govern Tarradellas (1,25 punts); la violència, les patrulles de control i la repressió; la promulgació i desenvolupament del Decret de col·lectivitzacions; i l'economia de guerra (1,25 punts).

- b)** Expliqueu els Fets de Maig de 1937, llurs causes i conseqüències, i també la situació política i econòmica de Catalunya fins que va ser totalment ocupada per les tropes franquistes. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les causes dels Fets de Maig, llur desenvolupament i conseqüències (1,25 punts); les tensions entre el Govern central establert a Barcelona i el de la Generalitat; el problema dels refugiats i el dels abastiments; els bombardejos; i els efectes de la batalla de l'Ebre i de l'avenç franquista, incloent la fugida cap a França i l'exili (1,25 punts).

SÈRIE 5**Per a totes les preguntes:**

Tal com consta als Criteris generals, la prova d'Història ha de servir tant perquè l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la reflexió pròpia sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, basades ambdues en les competències i els coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector ha de valorar tant la maduresa de l'alumnat per elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, s'ha de tendir a valorar positivament allò que l'alumnat aportï més que no a restar allò que no hi hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diverses subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a l'homogeneïtzació dels resultats de la correcció. Tenen caràcter **orientatiu i no han de suposar que perquè l'alumnat obtingui la màxima puntuació hagi d'haver reproduït els continguts que hi consten de manera completa**.

Igualment, el fet que les respostes de la segona part dels exercicis (la **pregunta 2**), especialment quan siguin del tipus comparatiu («Compareu...») o altres, no siguin tan extenses com les del tipus explicatiu («Expliqueu...») no ha d'impedir en absolut que obtinguin la màxima qualificació.

En canvi, en la correcció de la primera part dels exercicis (la **pregunta 1**) la tasca de correcció i puntuació ha de seguir específicament els Criteris generals en tot allò referit a la classificació de fonts, enquadraments cronològics i altres.

Opció A**Exercici 1****Pregunta 1**

a) [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts] que consisteix en un fragment del llibre d'Enric Prat de la Riba *La nacionalitat catalana*, del 1906, referit al catalanisme polític [0,50 punts].

b) [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el període de la Restauració, en la seva segona etapa, després del 1898.

c) [1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui dues de les idees següents: que ser pàtria o nació és tenir una llengua, una concepció jurídica i un sentit de l'art propis, i també tenir esperit, caràcter i pensament nacionals; que l'existència de la nació és un fet natural, tal com l'existència de l'home, independentment que els seus drets li siguin reconeguts; que cada nacionalitat ha de poder tenir el seu estat, i que es reivindica un estat català en unió federal amb els estats de les altres nacionalitats d'Espanya.

Pregunta 2

a) [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar què va ser el polaviejisme, la fundació de la Unió Regionalista, de la Unió Catalanista i de la Lliga Regionalista (1901); i el paper d'Enric Prat de la Riba [1,25 punts]; el triomf de la candidatura dels quatre presidents, i què va ser la Solidaritat Catalana, i el seu final [1,25 punts].

b) [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar els orígens de la Mancomunitat en relació amb la proposta de Prat de la Riba com a president de la Diputació Provincial de Barcelona, la recepció favorable de Canalejas i, finalment, el decret del 1913 del govern de Dato que permetia a les diputacions unificar serveis i recursos; quines competències tingué [1,25 punts]; l'obra que desenvolupà, i quan i com fou suprimida [1,25 punts].

Exercici 2**Pregunta 1**

a) [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una sèrie estadística [0,25 punts] on apareixen dades sobre la renda nacional espanyola per habitant i any, extreta del llibre de Joan Clavera, Joan M. Esteban, M. Antònia Monés, Antoni Montserrat i Jacint Ros Hombravella, *Capitalismo español: de la autarquía a la estabilización (1939-1959)*, del 1973, que tracta de política econòmica del franquisme [0,50 punts].

b) [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el franquisme (1939-1975).

c) [1 punt]

Cal que l'alumnat comenti com, en primer lloc, la renda nacional espanyola per habitant i any entre 1940 i 1945 va ser sempre inferior als valors de la preguerra (1935); i també que entre 1940 i 1945 experimentà un creixement lent durant el subperíode 1940-1944 i un retrocés important el 1945.

Pregunta 2

a) [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'esmentar, explicar i valorar la primera política econòmica adoptada pel franquisme; les seves característiques principals (autarquia i intervencionisme), amb el racionament, la intervenció de preus i salaris i l'estraperlo, així com les conseqüències devastadores que va tenir sobre l'economia i sobre les persones.

b) [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'esmentar, explicar i valorar la segona política econòmica adoptada pel franquisme adoptada a finals dels anys cinquanta; el Pla d'Estabilització; l'anomenat *desarrollismo*, amb la liberalització de les inversions estrangeres, de l'emigració interior i exterior; els plans de desenvolupament, i altres característiques. També hauria de parlar dels seus resultats, fins a la crisi del 1973.

OPCIÓ B**Exercici 1****Pregunta 1**

a) [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts], que consisteix en un text públic de caràcter juridicopolític, la Constitució de la República espanyola promulgada el 9 de desembre del 1931 [0,50 punts].

b) [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï el text en la Segona República (1931-1936).

c) [1 punt]

L'alumnat ha de comentar la definició que fa la Constitució d'Espanya («una república de treballadors de tota classe que s'organitza en règim de llibertat i justícia»); on tots els poders emanen del poble; que defineix l'Estat com a «integral», és a dir, compatible amb l'autonomia dels municipis i de les regions; el tipus de bandera; i que no té religió oficial.

Pregunta 2

a) [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar tres dels partits (Izquierda Republicana, PSOE, Acción Popular - CEDA, Partido Republicano Radical, PCE, etc.) de l'etapa de la República, llurs característiques i líders [1,25 punts]; igualment, cal que compari els dos resultats, i destaquï la victòria de la conjunció republicana-socialista el 1931 amb la del Partido Radical i de la CEDA el 1933, i els líders dels partits protagonistes [1,25 punts].

b) [2,5 punts]

Cal que l'alumnat compari el període del primer bienni —amb l'aprovació de la Constitució, la política reformista en temes militars, agraris, laborals i eclesiàstics, les qüestions d'ordre públic, l'oposició, etc.— i la conjunció republicana-socialista al poder amb el període posterior a la victòria del Front Popular, en què cal explicar què va ser aquesta coalició, la represa de la política reformista, però més aprofundida [1,25 punts]; la qüestió de l'ordre públic i el seu deteriorament, i l'oposició de la conspiració militar i de les dretes radicals que portà a l'alçament del 18 juliol, sense explicar aquest últim fet [1,25 punts].

Exercici 2**Pregunta 1**

- a) [0,75 punts]
Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia [0,25 punts] publicada al diari *La Vanguardia* del dia 23 d'octubre del 1977, on apareix el president Josep Tarradellas [0,50 punts].
- b) [0,75 punts]
Cal que l'alumnat situï la font en el període de la Transició democràtica, iniciat el 1975 i en el període posterior a les primeres eleccions democràtiques del 15 de juny del 1977, i a Catalunya.
- c) [1 punt]
Cal que l'alumnat descrigui la font, en què es mostra el president Josep Tarradellas saludant la població concentrada a sota del balcó en el qual es troba.

Pregunta 2

- a) [2,5 punts]
L'alumnat hauria d'explicar els resultats de les eleccions del 1977 al conjunt de l'Estat (victòria d'UCD, segon lloc per al PSOE, tercer per al PCE i quart per a Alianza Popular) i a Catalunya (victòria de les esquerres —PSC i PSUC—, tercer lloc per als nacionalistes de Pujol i quart lloc per a ERC) [1,25 punts]; l'Assemblea de Parlamentaris; el retorn del president Tarradellas; l'elaboració de l'Estatut, la seva aprovació a Catalunya i el referèndum; i a les Corts, així com les seves característiques principals [1,25 punts].
- b) [2,50 punts]
Cal que l'alumnat expliqui les eleccions al Parlament de Catalunya del 1980 i els seus resultats, la formació del govern Pujol, el 23-F a Catalunya [1,25 punts]; la tasca de govern duta a terme per la Generalitat d'aquesta època i també de la sorgida de les eleccions del 1984, amb la Llei de normalització lingüística, la de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i la de la policia autonòmica, entre d'altres [1,25 punts].